

ρους υπαλλήλους, οἵτινες μετέσχον τῆς συντάξεως καὶ τῆς διεκπεραιώσεως τῶν πράξεων τούτων ».

6) τοῦ διζωνίσματος Bordin «Μελέτη τῶν ὑφισταμένων τῆς Ἀθηναίων πολιτείας πρὸς τὰ δικτωθέντα ἔργα καὶ τὰ ἀποσπάσματα τοῦ Ἀριστοτέλους, εἴτε ὡς πρὸς τὰς ἰδέας, εἴτε ὡς πρὸς τὸ ὕψος».

Ὁ κ. Toutain ἀνακοινῶν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀνασκαφῶν, αἱ διεκρίθη ἐν Chemfou. Ἐν τῷ θεάτρῳ τὸ μέγιστον μέρος τοῦ ψηφιδωτοῦ, ὅπερ σχηματίζει τὸ ἔδαφος τῆς ἀρχαίας ἀπεκαλύφη. Πρὸ τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ ὅλου πρέπει ν' ἀποκαλυφθῇ μέρος τῶν ἐδρῶν. Ὁ κ. Toutain ἀπέδειξεν ἥδη διὰ διατριβῆς κατ' αὐγούστον ὅτι αἱ οἰκοδομαὶ τοῦ Simitthou κατωκλήθησαν κατὰ τὴν βυζαντινὴν περίοδον.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Θέατρα Ἀθηνῶν.—Ἀδριανὴ Λεκουδρέρ.—

Μολιέρος ἀναβιδόν.—Θέατρα Παριζίων.—Χρονικά.

Ὡφειλον ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν δραματικῶν ἐπιθεωρήσεών μου ἐν τῇ τοῦ Νεολόγου Ἑβδομαδιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει νὰ ὁμιλήσω περὶ θεάτρου ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει, ἀλλ' ἀτυχῶς ἐβρεξε κύριος ἐπὶ Νέον Γαλλικὸν θέατρον πῦρ ἐξ οὐρανοῦ καὶ κατέστρεψεν αὐτὸ καὶ ἀνέστειλε τὴν θεατρικὴν ἡμῶν κίνησιν, τὸ δὲ Ἑλληνικὸν θέατρον ἔχει ἐπίσης τὰς θύρας κλεισμένας καὶ σιγὴν ἀγεῖ περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐνάρξεως αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ θιάσου αὐτοῦ. Κατ' ἀνάγκην, λοιπόν, μεταβαίνομεν—ἄλλως τε συμφώνως πρὸς τὸ ἡμέτερον πρόγραμμα, ὅπως ἐκθέσωμεν τὴν ἀπανταχοῦ θεατρικὴν κίνησιν—εἰς ἄλλα θέατρα. Ἐπειδὴ δὲ

Ἑλλήν εἰμι καὶ τὰ Ἑλληνός μοι μέλει

καὶ οἱ ἀναγνώσται τῆς Ἑβδομαδιαίας εἰσὶν ἐπίσης Ἑλλήνες, ἔρχομαι εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν πόλιν τοῦ μεγάλου καὶ ἐνδόξου τοῦ Διονύσου θεάτρου, εἰς τὴν πόλιν τοῦ Θέσπιδος, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Εὐριπίδου, τοῦ Ἀριστοφάνους, τῶν πατέρων δηλαδὴ τῆς δραματικῆς ποιήσεως καὶ τοῦ θεάτρου.

Ἡ πόλις τῆς Παλλάδος κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον καὶ νῦν διεκρίθη καὶ διακρίνεται ἐπὶ ὅλῳ ἐκτάκτῳ θεατρικῇ κινήσει, καθὰ ἐν ταῖς ἡμέραισιν αὐτῆς φέρεται. Ἐδίδασκον κατὰ τὸ ἀπελθὸν θέρος δύο γαλλικοὶ θιάσοι, ὁ μὲν ἐν Ἀθήναις, ὁ γνωστός παρ' ἡμῖν τοῦ κ. Κλαυδίου μετὰ τῆς δεσποινίδος Violet, ὁ δὲ ἐν Φαλήρῳ. Πρὸς τούτοις δὲ καὶ δύο ἑλληνικοὶ, ὁ ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Ἀλεξιάδου καὶ Παντόπουλον, ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ὀγενοίας καὶ ὁ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ κ. Δ. Κοτοπούλη μετὰ πρωταγωνιστρίας τῆς κ. Εὐαγγελίας Παρασκευοπούλου ἐν τῷ παριζιῳ θεάτρῳ. Περὶ τοῦ θιάσου τούτου καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς κυρίας Παρασκευοπούλου, ἥτις ἐδίδαξε καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ θεάτρῳ Μνηματικῶν πρό τινων ἐτῶν, πολὺς ἐγίνετο λόγος ἐν ταῖς ἡμέραισιν. Ἀλλὰ τὴν κίνησιν ἐπέτεινεν ἡ πρὸ τριῶν περιέπου ἑβδομάδων

ἄφιξις εἰς Ἀθήνας ἐκ Πατρῶν θιάσου ὑπὸ τὸν κ. Ἀρνωτάκιν, ἔχοντος πρωταγωνίστριαν, ἄθνη θριάμβων δρέψασαν ἐν Πάτραις κατὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς τε πόλεως ταύτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν, τὴν ἡμετέραν συμπολίτιδα δεσποινίδα Αἰκατερίνην Βερώνη. Ἡ καλλιτέχνης αὕτη ἔδωκεν ἐν Πάτραις πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ τὴν ἀθάνατον τοῦ Scribe Ἀδριανὴν Ἀεκουδρέρ (Adrienne Lecouvreur), ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν Ἀθήναις διδάσκουσα καλλιτέχνης ἔδωκε μετ' αὐτὴν τὸ αὐτὸ ἔργον. Πρῶτον ἔργον δὲ, ὅπερ ἀνέγραψαν τὰ προγράμματα τοῦ θιάσου τοῦ κ. Ἀρνωτάκιν, διδασκόμενον ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ νεοτεύκτου θεάτρου τῶν Ἀθηνῶν ὅπερ Ἑλληνικὴ-Κωμῳδία ἐκλήθη κατὰ τὸ Γαλλικὴ-Κωμῳδία (Comédie-Française), ἦν ἡ Ἀδριανὴ Ἀεκουδρέρ. Τὸ ἔργον ἐδιδάχθη, ἐκτακτος δὲ ἀνεπτύχθη κίνησις. Ἰδοὺ πῶς περιγράφει αὐτὴν ἡ «Νέα Ἐφημερίς», δημοσιεύουσα συγκριτικὴν κρίσιν περὶ τῶν δύο καλλιτεχνίδων. «Κατωρθώθη νὰ μὴν ὑπάρχῃ σήμερον νέος ἐκ τῶν νυκτοπόρων τῶν Ἀθηνῶν, ὅστις νὰ μὴ ἔχῃ ἓνα λόγον ἔτοιμον καὶ ἐν ἄρθρον γραμμῆς περὶ τῆς θεατρικῆς ἐπιδημίας ὑπὸ τὴν καλὴν ἐννοίαν τῆς λέξεως. Ἀπὸ Χαυτείων τῶν λαλοτάτων μέχρις Ὀλυμπίων τῶν πανηγυρικωτάτων τὸ θέμα εἶνε τὸ αὐτό: συγκρίσις μεταξὺ τῶν δύο ἐμφανισθεῖσιν ἑλληνίδων ἡθοποιῶν, κυρίως τοῦ ἐδάφους τῆς λογικῆς καὶ τῆς φιλομουσίας ὑπὸ τῶν περὶ θεάτρου καὶ ἡθοποιίας γνώσεων». Ἡ δὲ κίνησις αὕτη εὐχαριστεῖ πάντα βεβαίως κινδύμενον τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς, πάντα ἐπιθυμοῦντα τὴν πρόοδον αὐτῆς, ἐμὲ δ' ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῷ ἐξῆς λόγῳ· ὅτι ἀπεδείχθη ὅτι τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν οὐδαμῶς ἀπώλεσε τὸ αἰσθημα τῆς φιλοκαλίας, ἀλλ' ἐνδιαφέρεται ὑπὲρ τῆς τραγωδίας, τοῦ κυρίου δράματος καὶ τῆς σοβαρᾶς κωμωδίας (comédie sérieuse), ἤρξατο δὲ ἀποστρέφον τὸ πρόσωπον ἀπὸ τοῦ burlesque effronté, ἵνα κατὰ Boileau εἰπῶ, ὅπερ, ἐπὶ τέλους εὔρε τὸ κάλυμμα αὐτοῦ ἐν πρᾶσιν φθοῦστανίῳ. Παρετήρησα ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους, καὶ τὴν παρατήρησίν μου ταύτην ἐξέφρασα ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, ὅτι ἐνοήθη ἡ πλάνη καὶ ὅτι ἤρξατο παρερχόμενος ὁ καιρὸς τῶν λεγομένων κωμειδύλλων. Ἡ παρατήρησις αὕτη ἀπεδείχθη ὀρθή, διότι ὁ τε θίσιος τῆς κυρίας Παρασκευοπούλου καὶ ὁ θιάσος τῆς δεσποινίδος Βερώνη διδάσκουσι τραγωδίαν, δράμα καὶ σοβαρὰν κωμωδίαν, καὶ ἔργα τῶν καλῶν τῆς τε ἡμετέρας δραματικῆς ποιήσεως, ὡς ἡ Μερόπη τοῦ κρατίστου τῶν νεωτέρων ἡμῶν δραματικῶν κ. Δ. Βερναρδάκιν, ἥτις καὶ πρόκειται νὰ ἐπαναληφθῇ ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Βερώνη, καθὰ αἱ ἡμέριδες ἀνέγραψαν, κατὰ τὰς ὁδηγίας αὐτοῦ τοῦ δραματοποιῦ, κατερχομένου προερχόμενος εἰς Ἀθήνας, ἡ Γαλάτεια τοῦ μακαρίτου Βασιλειάδου, καὶ τῆς ξένης, ὡς ἡ Ἀδριανὴ τοῦ Scribe, ἡ Καμελιόφορος τοῦ Δουμά, ἡ Διονυσία τοῦ αὐτοῦ καὶ ἄλλα.

Ἀρθρα ἐπὶ ἄρθρων ἐκτενὴ τὸ πλεῖστον ἐγράψαν τε καὶ γράφονται συγκρίνοντα ἀμφοτέρας τὰς ἐν Ἀθήναις διδασκούσας ἑλληνίδας Καίπερ ἀμφοτέρων τῶν καλλιτεχνίδων ἀκούσας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει διδάσων, οὐδαμῶς θὰ ἐκφράσω γνώμην ἐνταῦθα, ἐν γὰρ τῷ παρόντι. Νομίζω ὅμως ὅτι πρέπει συμφώνως πρὸς

τὰς ἀρχὰς τῆς νεωτέρας κριτικῆς, νὰ ληθῇ ὑπ' ὅψιν ἐν ταῖς κρίσεσιν ἡ τέχνη τοῦ καλῶς λέγειν (bien dire). Ὁ ἐκ τῶν διαπερπῶν ὑποκριτῶν τῆς Γαλλικῆς-Κωμῳδίας καὶ καθηγητῆς ἐν τῷ δραματικῷ τμήματι τοῦ Ὑδείου (Conservatoire) τῶν Παρισίων, ὁ συγγραφεὺς τοῦ τελείου, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ πρυτάνεως τῶν κριτικῶν Sarcy, περὶ τῆς τέχνης τοῦ καλῶς λέγειν συγγράματος κ. Vernon (Τετάρτη ἐκδοσις 1891), ἐν τῷ νεωτέρῳ ἔργῳ αὐτοῦ λέγει ἀρχόμενος· «πρὸς τίνα, ὅστις προσεκάλυψε με ἡμέραν τινὰ νὰ γράψω περὶ τῆς τέχνης τοῦ ὑποκριτοῦ (Comédien = κωμῳδοῦ) ἀπάντησα μετὰ μεγάλης ἐκπλήξεως· «Ἀλλὰ γράψας περὶ τῆς τέχνης τοῦ καλῶς λέγειν, ἤλυνά ὅτι ἔγραψα περὶ τῆς τέχνης τοῦ ὑποκριτοῦ». Ἐπειδὴ δὲ ὁ μετ' ἐμοῦ διαλεγόμενος δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ καὶ αὐτὸς κίνησιν ἐκπλήξεως, ὥσθι ὑπῆρχεν ἐν τῇ βεβαιώσει μου ἐλαφρὸν χρώμα παραδόξου, ἀνέλαβον νὰ καταπείσω αὐτὸν καὶ ἐπέτυχον κατ' εὐχὴν. Ἀνεγνώρισεν ὅτι ἡ βεβαιώσις αὐτῆς, ἡ κατ' ἀρχὰς παρακειμένην δοκοῦσα, εἶνε κατὰ βάθος τὰ μάλιστα ἀκριβής». Εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐξακολουθήσω τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γνώμης ταύτης, ἣν πολλὰκις ἐξέφρασε καὶ ὁ κράτιστος τῶν τοῦ θεάτρου κριτικῶν κ. Sarcy· Δὲν πιστεύω, καθόσον μάλιστα ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἀδριανῆς Λεκουβέρ, τοῦ ἔργου ἐν ᾧ πρωταγωνιστεῖ ἡ διάσημος τραγῳδὸς τοῦ III' αἰῶνος, ἡ διεγείρασα ἐπαναστασίαν ἐν τῷ γαλλικῷ θεάτρῳ, αὐτὴ νομίζω πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ.

Εἶπον ὅτι ἐνθουσιασμὸς ἔκτακτος ἀνεπτύχθη ὑπὲρ ταύτης ἡ ἐκείνης τῶν ἐν Ἀθήναις καλλιτεχνίδων. Ὁ ἐνθουσιασμὸς οὗτος παράγαγεν ἀτυχῶς βεβαιώμας κρίσεις, ἐξ ὧν τις ὑπέπεσε καὶ εἰς φοβερὸν ἀναχρονισμόν, ἄγνοίαν τοῦ τε γαλλικοῦ θεάτρου καὶ τῆς γαλλικῆς φιλολογίας ἀποδεικνύοντα, διότι ὁ Μολιέρος παρίσταται συνοδὸς τῇ Λεκουβέρ, ἐν ᾧ ὁ γαλάτης Μένανδρος ἀπέθανεν ἑπτὰ ἔτη πρὸ τῆς γεννήσεως τῆς διασημοῦ καλλιτέχνιδος. Ἀπορίας δὲ ὄψιν ὅτι τὸ λάθος τοῦτο δὲν παρετηρήθη ὑπὸ τοῦ εὐφυμοῦς διευθυντοῦ τῆς ἐφημερίδος ἐν ᾧ ἐδημοσιεύθη, οὐδὲ ὑπὸ ἄλλου κριτικοῦ, ἐκτενῆ καὶ μετὴν ὅς ὅσον ἰδεῶν κρίσιν δημοσιεύσαντος ἐν ἑτέρᾳ ἐφημερίδῃ ὑπὲρ τῆς δεσπινίδος Βερώνη, ὑπερτέρᾳ αὐτῇ τῆς κυρίας Παρασκευοπούλου ἀποφαινομένου. Ἀλλ' ἐν γένει — καὶ ὁμολογῶ τοῦτο μετὰ λύπης — παρατηροῦνται πολλὰ ἀντικείμενα εἰς τὴν ἰστορίαν τοῦ θεάτρου καὶ ἐν γένει τῆς γαλλικῆς φιλολογίας ἐν πολλαῖς τῶν δημοσιευθεισῶν κρίσεων.

Ὁ γράψας τὴν προδηλωθεῖσαν πρῶτην κρίσιν παρυσιάζεται μετ' ἀξιώσεως, διότι ἀμέσως ποιεῖται λόγον περὶ εἰκόνης τοῦ γάλλου ζωγράφου Antoine Coupel (ὑποθέτομεν ὅτι κατὰ τυπογρ. λάθος φέρεται Coupel) τῆς Ἀδριανῆς Λεκουβέρ, παρουσιάζει δὲ τὸν Μολιέρον γράψαντα κάτωθεν αὐτῆς στίχους ἀφιερωτικοὺς τῇ Λεκουβέρ. Βεβαίως ὁ Coupel, γεννηθεὶς τῷ 1661, καὶ οὐκ ἂν τῷ 1694, ἥτοι ἑπτακαίδεκα ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μολιέρου, καὶ θανὼν τὸ 1722, ἔφθασε τὸν ἀθάνατον κωμωδοποιὸν, θανόντα τῇ 17 φεβρουαρίου τοῦ 1673 ἀναψύχοντάς τε, ἀλλὰ ἡ Λεκουβέρ ἐγεννήθη (ἴδε Jules Janin, Planche κτλ.) τῷ 1690 ἥτοι, ὡς εἶπομεν καὶ ἀνωτέρω, ἑπτὰ ἔτη

μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μολιέρου, ὁ δὲ Coupel δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ γράψῃ τὴν εἰκόνα προσώπου πρὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ καὶ ὁ Μολιέρος νὰ ἐπιγράψῃ ἐπίσης στίχους τοῦλάχιστον ἑπτὰ ἔτη πρὸ τῆς παρουσίας αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ Λεκουβέρ ἀναφαίνεται χειροκροτούμενη ἀπὸ τοῦ δεκάτου πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῆς, ἥτοι ἀπὸ τοῦ 1705, μέχρι δὲ τοῦ ἔτους τούτου ἠγνῶει τὸν προορισμὸν αὐτῆς, ἐπομένως καὶ ἐὰν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Coupel ἔγραψε τὴν εἰκόνα αὐτῆς, ἔχομεν ἀπὸ τοῦ ἔτους τοῦ θανάτου τοῦ Μολιέρου 1673 μέχρι τοῦ ἔτους 1705 ἔτη τριάκοντα δύο, ἃν μὴ ἀπετῶμαι. Ἀλλ' ἡ διάσημος τραγῳδὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Γαλλικὴν—Κωμῳδίαν, ἀπὸ τοῦ Στρασβούργου ἐλθοῦσα, κατὰ τὸ 27 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῆς, ἥτοι (1690+27=) τῷ 1717, δηλ. μετὰ ἔτη τεσσαράκοντα τέσσαρα ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Μολιέρου· πῶς λοιπὸν ὁ Μολιέρος εἰσήγαγε τὴν Λεκουβέρ εἰς τὴν σκηνήν; Ἐκ τοῦ ἴδου; Ἀνέζησε; Οὐκί βεβαίως. Συνέβη ἴσως τὸ ἐξῆς· ὁ νεαρὸς διατριβογράφος (διότι τοιοῦτος φαίνεται ὢν) ἤκουσέ που, δοικεῖ, περὶ θαυμαστοῦ τῆς ἐξόχου καλλιτέχνιδος καὶ συνοδοῦ αὐτῆς, ἤκουσε τὸ ὄνομα μεγάλου δραματοποιῦ, καταλὴγον εἰς ΡΟΣ, ἐπειδὴ δὲ συνθέστερος παρίσταται τοῖς πολλοῖς ὁ ὑπατος τῶν δραματικῶν τῆς Γαλλίας, ἀνεμνήσθη τοῦ ὀνόματος τοῦ Μολιέρου, ἀκηάσαντος κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα, ἀντὶ ἄλλου μεγάλου δραματοποιῦ, οὗ τὸ ὄνομα ἐπίσης καταλήγει εἰς ΡΟΣ, τοῦ τοῦ ἐξόχου πνεύματος τοῦ ΙΗ' αἰῶνος Βολταίρου, κατὰ τέσσαρα ἔτη νεωτέρου τῆς Λεκουβέρ, ὅστις πράγματι ἐγένετο ἐνθερμὸς θαυμαστῆς αὐτῆς καὶ ὅς οὐ μόνον ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς τὸν θαυμασμὸν αὐτοῦ πρὸς αὐτὴν ἐξέφρασεν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἐξῆς συγκινητικῶν καὶ ὠραίων στίχων ἔγραψεν αὐτήν.

C'est là que je vous vis, aimable Lecouvreur,
Vous, fille de l'Amour, fille de Melpomène,
Vous, dont le souvenir régné encor sur la scène
Et dans tous les esprits, et surtout dans mon cœur!
Ah! qu'en vous revoyant une volupté pure,
Un bonheur sans mélange enivra tous mes sens!
Qu'à vos pieds, en ces lieux, je vis fumer
d'encens!

Car il faut le redire à la race future:
Si les saintes fureurs d'un insensé cruel!
Vous ont pu, dans Paris, priver de sépulture
Dans le temple du goût vous avez un autel.

Ἐξεζητήθη δηλ. ὁ Μένανδρος ἀντὶ τοῦ Λουκιανοῦ. Νῦν ἐννοεῖται εὐκόλως ὅτι ἐνὸς ἀτόπου δοθέντος μὲν εἶχοντα καὶ ἐπομένως ἀπὸ τῆς μιᾶς συγχύσεως πλεῖστα προέρχονται ἄλλαι. Ἐὰν ἔδει ἀληθῶς ν' ἀναμνησθῶμεν τοῦ ἐξόχου θιασάρχου τοῦ Petit-Bourbon καὶ τοῦ Palais-Royal, ἔδει νὰ πρῶξομεν τοῦτο, ὅπως ἀναμνησθῶμεν ὅσον ἔπαθεν οὗτος καὶ οἱ τὸν θιάσον αὐτοῦ ἀποτελοῦντες, ἐν οἷς καὶ ἡ προσφιλὴς τῷ Μολιέρῳ δεσποινὶς Brie (Registre de la Grange), ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ. Ἐνταῦθα ἀναγκάζομαι νὰ διακρίνω τὰ περὶ τῆς διδασκαλίας ἐν Ἀθήναις τῆς Ἀδριανῆς Λεκουβέρ, ἐλλείπει χώρου, ἐπιφυλασσόμενος τῇ ἐπομένῃ κυριακῇ νὰ ὁμιλήσω περὶ τῆς Ἀδριανῆς Λεκουβέρ καὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς, περὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς γενομένης ἐπαναστάσεως ἐν τῷ γαλ-

λικῶ θεάτρῳ, περὶ τῆς σχολῆς τοῦ Scribe, περὶ τῆς διαπλάσεως τοῦ δράματος αὐτοῦ ὑπὸ τῆς μεγάλης Ραχὴλ τῇ 1849 καὶ τῆς νεωτέρας καὶ διαφθόρου διαπλάσεως ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Barlet κατὰ τὸ 1888 ἐν τῇ Γαλλικῇ-Κωμῳδίᾳ καὶ τῆς ἐντυπώσεως αὐτῶν ἐν Παρισίοις μὲν τότε ἐν Βιέννῃ δὲ κατὰ τὸν μᾶλλον τοῦ παρόντος ἔτους, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κρατίστων κριτικῶν καὶ τῆς γενομένης ἄρτι δημοσιεύσεως τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Λεκουβρέρ. Εὐχόμαι δὲ ὅπως ἡ κριτικὴ τοῦ θεάτρου πράγματι καταστή τοιαύτη, μὴ ἐπιτρέπεται δὲ παντὶ, ἀλλὰ τοῖς γινώσκουσι, διότι οὕτω, ἀποδίδεται ἀξία τοῦ προσορισμοῦ αὐτῆς, συντελέσει εἰς τὴν διαρρύθμισιν τῶν τοῦ θεάτρου, παρέξει θάρρος καὶ συνδρομὴν τοῖς ἀξίοις ὑποκριταῖς, πατάξει τοὺς ἀναξίους. Οὕτω δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη κριτικῆς ἐπὶ τῆς κριτικῆς.

Ἐν τῷ Ὁδεῖῳ τῶν Παρισίων ἐδιδάχθη τῇ παρελθούσῃ ἐβδομαδίᾳ μονόπρακτος ἔμμετρος κωμῳδία τοῦ Ernest d'Hervilly, ἐπιγραφομένη ὁ Roi Midas (ὁ βασιλεὺς Μίδας) Ὁ Μίδας συννηγορεῖ μετὰ χαρᾶς ὑπὲρ τῆς παλαιᾶς μουσικῆς καὶ μελωδίας, ὃ δὲ θεὸς τιμωρεῖ αὐτὸν ἐπὶ τῇ μορίᾳ αὐτοῦ ταύτη διὰ ζεύγους μακρῶν ὧτων. Ἡ Αὐδία, ἡ σύζυγος ἡ παλλακὴς αὐτοῦ, εὐρίσκει ὅτι ἐν πάσει περιπτώσει τὸ κόσμημα τοῦτο καλῶς αὐτῷ προσήκει. Ὁ Sarcey εὐρίσκει τὴν κωμῳδίαν εὐχάριστον, ἀλλ' οὐκ ἀξίαν τοῦ ποιητοῦ αὐτῆς.

Ἐν τῇ Γαλλικῇ-Κωμῳδίᾳ ἐπανεληφθῇ κωμῳδία τοῦ Marivaux, μονόπρακτος, ἐπιγραφομένη *Arlequin poli par l'amour*, φαντασία χαρίεσσα, πλήρης πνεύματος.

Θεατρικὰ Χρονικά.

Τὸ νέον ἔργον τοῦ ἐπιστήμου ποιητοῦ τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας de Wildenbruch, ὅστις ἐν Γερμανίᾳ ἐστὶν εἰδος *poète-lauréat* ἀποπερατώθη εἰνε μέγα ἱστορικὸν δράμα, ἐπιγραφόμενον ὁ Δοῦξ Βερνάρδος τῆς Βαϊμάρης, ὅπερ ἔμελλε νὰ διδαχθῇ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ θεατρικοῦ ἐν Βαϊμάρῃ πρὸς πανηγυρισμὸν τῶν χροσῶν γάλων τοῦ μεγάλου δουκὸς καὶ τῆς μεγάλης δουλίσσης τῆς Βαϊμάρης.

— Οἱ δύο κυριώτοι ὑποκριταὶ τῆς Ἀγγλίας, ὁ Henry Irving καὶ ἡ Miss Ellen Terry ἐμφανίζονται ταύτοχροῶς ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ. Ἡ μὲν δεσποινὴς Terry ἐδημοσίευσεν τόμον τῶν ἐντυπώσεων αὐτῆς, ὃ δὲ Irving τὴν συλλογὴν τῶν προσφωνήσεων ἢ λόγων αὐτοῦ μετὰ ἰκόνος αὐτοῦ ὑπὸ Whistler.

— Λυπηρὸν γεγονός' συνέβη ἐν Πετροπόλει, συγκινήσαν τὸ δημόσιον. Κατὰ περὶ αὐτὴν τινὰ τοῦ θεάτρου Μιχαήλ εἰς τῶν κυριωτάτων ὑποκριτῶν καὶ τῶν μᾶλλον ἀγαπητῶν τῷ δημοσίῳ ὁ Svobodine ἀπέθανον ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐν τῷ μέσῳ τῆς περὶ αὐτὴν.

— Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως Ἀδρίας (Ἰταλία) περὶ αὐτὴν ἐν τῷ θεάτρῳ αὐτῶν πρὸ γεγονότος οὐκ ἔτυχον. Ἐδίδετο ὁ Ἀττίλας ὡς εὐεργετικὴ τῆς αἰδοῦς x. Bourman. Ἡτῆθη ἡ ἐπανάληψις τῆς μεγάλης διωξείας, ἀλλ' ὁ ὑπέρωνος x. Nobilini ἠρνήσατο νὰ ἐπαναλάβῃ αὐτήν. Τί πράττει

τότε ἡ Bourman, προχωρεῖ γενναίως καὶ ἵσταται πρὸ τῷ ὀπῆς τοῦ ὑποβολέως καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν διωξίαν μόνῃ. Τὸ δημόσιον ἐπὶ μᾶλλον ἐνθουσιασθὲν ἐκραύγαζε *bis*. Ἰδοὺ ἀληθῶς ὅ,τι δύναται νὰ ὀνομασθῇ *μονοδικὴ σκηνή* εἰς τὸ εἶδος αὐτῆς.

— Ἄλλος τόπος, ἄλλοι τίτλοι. — Ἀπὸ πολλοῦ ἐν Γαλλίᾳ ἐπεκράτησε συνήθεια τῶν συντόμων ἐπιγραφῶν τῶν δραματικῶν ἔργων. Ἐν Γερμανίᾳ ὅμως τοῖς ἀντιτίτοις οὐδαμῶς φροντίζουσιν ἐν πληρωθῶσιν αἱ θεατρικαὶ ἀγγελίαι ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς μόνῃς. Ἐν τοῖς νέοις ἔργοις ἅπερ διδαχθῆσονται κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπὸ τοῦ θιάσου τοῦ Meyence φέρεται δράμα ἱστορικὸν τοῦ Martin Greif ἐπιγραφόμενον: *Λουίζα τῆς Βαυαρίας καὶ Φρειδερίκος τῆς Αὐστρίας* ἐν τῷ δάσει τοῦ Muhldarf.

— Ἐνῷ αἱ πλεῖστοι τῶν πόλεων τῆς Γερμανίας ὑποβάλλονται εἰς μεγάλας θυσίας ὅπως νῆα οἰκοδομῶσινται θέατρα, ἡ ἀρχαία πόλις Münster τοῖς ἀντιτίτοις δὲν θέλει πλεόν θέατρον. Αὕτη κέκτηται δημοτικὸν θέατρον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπὸ πολλοῦ ἔχει κεκλεισμέναι τὰς θύρας, τὸ δημοτικὸν συμμόλιον ἀπεράττει νὰ ἐκποιήσῃ αὐτὸ διὰ πλειστηριασμοῦ.

— Ὁ συνθέτης τῆς *Cavaleria Rusticana* Mascagni μετέβη εἰς Βιέννην, ὅπου ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Ἐκθέσεως διηύθυνε τὸν Amico Fritz καὶ τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔργον. Ἐπωφελήθη δὲ τῆς μεταβάσεως αὐτοῦ ὅπως ἐκτελέσῃ ἐνώπιον ἐπαύτου ἀκροατηρίου ἐπὶ κλειδοκυμβάλου τὸ ἄρτι ἀποπερατωθὲν νέον ἔργον αὐτοῦ Ranzau. Κατὰ τὰς διαβεβαιώσεις τηλεγραφήματος, ἀποσταλέντος εἰς γερμανικὴν ἐφημερίδα, τὸ ἔργον προὔξενησεν ἔκτακτον ἐντύπωσιν.

— Ἡ Σάρρα μετέβη εἰς Βιέννην καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ Κερόλου ἤρξατο τῶν παραστάσεων αὐτῆς ἀπὸ τῆς Κωμαελισσοῦ καὶ τῆς Τόσκας, ἐδίδαξε δὲ καὶ τὴν Θεοδώραν καὶ τετράκις τὴν Κλεοπάτραν, ἐν ἧ τὸ πρῶτον εἶδον αὐτὴν οἱ Βιενναῖοι. Ἡ ὑποδοχὴ ἐγένετο θερμότη. Ὁ δὲ ἴδωκεν τί θὰ εἴπωσι νῦν οἱ βιενναῖοι περὶ τῆς ὑπ' αὐτῶν θαυμασθείσης ἰταλίδος Duse, ἥτις παίζουσα τὰ πρόσωπα τῆς Σάρρας, περὶ αὐτὴν. Περὶ αὐτῆς ἐπίσης θὰ γράψωμεν.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Τὸ σπουδαιότερον τῶν ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει πολιτικῶν ζητημάτων εἶναι ἀναμφηρῶς τὸ ἐν Γερμανίᾳ στρατιωτικόν, ὅπερ τὰ μέγιστα ἐπιδίδεται τὴν προσοχὴν σύμπαντος τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κόσμου, διανοουμένου ὅποσον τὸ κατάντημα τῆς τοιαύτης τῶν πραγμάτων καταστάσεως. Ἡ κυβερνήσις τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου τοῦ Β' οὐ παύεται ἀνοργανοῦσα τὸν στρατιωτικὸν αὐτῆς ὀργανισμὸν καὶ θεσπίζουσα νέα ὅλως μέτρα, ἅπερ, τὴν ἀπόχρωσιν τῶν ληφθέντων κατὰ τὰ 1874, 1881 καὶ 1888 φέροντα, ἄμεσον συνεπάγονται συνέπειαν τὴν λήψιν παρὰ τῶν μετρώων καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς κράτεσι τῆς Δύσεως, προσλαμβάνουσιν φθορὰν ὅσιν διηρησφόρτου στρατοπέδου. Ὡσεὶ μὴ ἴσκουν αἱ ὑπὸ τὰ